

R

2990

[Handwritten signature]

GOUVERNEUR
VAN
NEDERLANDS NIEUW-GUINEA

AFDELING NIEUW GUINEA			
No.	ingeh.	wordt door	afgedaan
11556	13/9	K.	

**OPGEBORGEN IN
DOSSIER G-19502**

Hollandia, 7 september 1956

No. : 4250 / GEHEIM
 Bijlage(n) : 4
 Onderwerp : **Instelling Nieuw-Guinea Raad.**

- A A N :
- De Directeur van Binnenlandse Zaken
 - De Directeur van Financiën
 - De Directeur van Sociale Zaken
 - De Directeur van Gezondheidszorg
 - De Directeur van Culturele Zaken
 - De Directeur van Landbouw en Visserij
 - De Directeur van Verkeer en Energie
 - De Directeur van Waterstaat en Ophou
 - De Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie
 - De Commandant Zeemacht in Nederlands-Nieuw-Guinea
 - De Gouvernementssecretaris
 - Het Hoofd Bureau Wetgeving en Juridische Zaken.

EXHIBITUM
 DATUM: 13 septemb. '56
 KAB. LETT. W 49
 AG. No 1864
 DOSS. No

AFGEDAAN BIJ: V/10-56 K57-1865

[Handwritten signature]
[Handwritten text]

[Handwritten note]
 Prof. putin
 om advies

Bij de aanbidding van het rapport der uit de leden van de Raad van Diensthoofteden benoemde commissie, die tot taak had de mogelijkheid na te gaan van de instelling van een Wetgevende Raad, heb ik de eer Uw college het volgende te berichten.

Mét de commissie ben ik van oordeel, dat het van groot belang is om de publieke zaak publiek te behandelen en daarbij aan de ingezetenen de mogelijkheid te openen, niet alleen kennis te nemen van de overwegingen der Overheid, doch ook op één of andere wijze op het beleid dier Overheid gepaste invloed uit te oefenen.

De aanspraak tot het uitoefenen van zulk een invloed wordt steeds sterker. Bij de kabinetsformatie is van Rooms-Katholieke zijde duidelijk naar voren gekomen het verlangen om Missie en Kending op het algemeen beleid in Nieuw-Guinea groter invloed toe te kennen.

Bij de Nederlands sprekende burgerij in Hollandia leeft een soortgelijk verlangen, dat met toenemende duidelijkheid wordt uitgesproken en, wanneer ik het goed zie, in de kring van de Adviesraad Hollandia geleid heeft tot het streven naar een gemeenteraad met zodanige bevoegdheden, dat taak en functie van de centrale Overheid bij realisering van zulk een organisatie aanmerkelijk zouden worden

uitgehoid.

Ook bij de Inheemse bevolking is een streven waarneembaar om zich met politiek te bemoeien. Ik kies met opzet deze meer vage formulie omdat dat streven nog in zo hoge mate ongevormd is en daarom zo gemakkelijk ontworpen kan in een richting, die voor de verdere ontwikkeling van dit gebiedsdeel schadelijk is. Dit laatste heeft zeer onlange aanleiding gegeven tot een bespreking met een aantal kenners van land en volk, waar bij de noodzaak naar voren kwam om, b.v. door middel van discussiekringen, Nederlanders en Papoes' s dichterbij elkander te brengen en in gesprekken over zakelijke aangelegenheden te geraken tot een vorming van meer algemeen inzicht. Zulke discussiekringen zullen met name de publieke zaak tot voorwerp van bespreking moeten hebben en zij zouden kunnen dienen om de leidinggevende figuren onder de Papoes' s in staat te stellen het in die discussiekringen besprokene weer verder uit te dragen en só mede te werken aan de vorming van onze opgroeiende, geschoolde jeugd.

Ook hiervan echter kan niet veel terecht komen zolang de publieke zaak niet publiek behandeld wordt en de Papoes zelf bij de vaststelling van het algemeen beleid alleen maar object van beschouwing is en daarover, op de plaats waar zulke behoort, geen eigen geluid kan doen horen.

De vraag rijst, of een Wetgevende Raad, zoals die door de commissie wordt geprojecteerd, aan al deze verlangens voldoet. Ik meen, dat die vraag ontkennend moet worden beantwoord. De invloed van Zending en Missie is door de commissie bewust gecerteerd. Het aantal voorgestelde leden, dat zal moeten vergaderen met de leden van de Raad van Diensthoofden, is te gering om de Europeanen geheel te bevredigen en hetzelfde kan getuigt worden van het aantal inheemse leden. Waar men bij het volgen van deze constructie bovendien voor de noodzaak komt te staan van vrij ingrijpende wijziging der Bewindzorgeling en die wijziging daarenboven nog gaat in de richting van een wel in het Britse koloniale heetel bekende figuur, maar niet in die over in de geschiedenis der Nederlandse Rijkedelen bekende constructie, valt te verwachten, dat de realisering van deze desiderata weinig kans heeft.

Om al deze redenen verdient het aan het slot van het rapport der commissie gedane voorstel overweging en toch naar, zo goed en zo knap dat gaat, een Niua-Guinea Raad in te stellen.

Ik heb

Ik heb overwogen waartoe zulk een instelling bij gebruikmaking van de bepaling vervat in artikel 72 lid 6 en wijziging van het gestelde in lid 9 van dat artikel, zou voeren. Het resultaat dier overwegingen heeft mij verrast, omdat daarbij bleek, dat zeer waarschijnlijk op deze wijze een veel meer aanvaardbare samenstelling van de Raad mogelijk is dan bij de vorming van een Wetgevende Raad.

Ter toelichting worde U ter strikt vertrouwelijke kennisgeving hier onder een lijst voorgelegd van mogelijke kandidaten voor de vervulling der verschillende plaatsen:

a. Inheemse onderdanen/niet-Nederlanders:

Residentie Hollandia.

1. N. Jouve.
2. Ds. Moxi Muxendi.

Residentie Gaelvinkbaai.

- / 1. Ds. F.J.S. Ruzainum.
2. H. Wonsiwor. 1)

Residentie West Nieuw-Guinea.

- / 1. Pardijs H. Oock.
- // 2. Pater A. van Leeuwen.

Residentie Fak-Fak.

1. Radja Bouw van Reembati.
2. Mej. M. Goelings.

Residentie Zuid Nieuw-Guinea.

- // 1. Pater J. Verschueren.
- / 2. Pater Dr.C. Daneman.

b. Nederlanders. Hiervan moeten er 2 verkozen worden, waarvan er 1 gekozen zou kunnen worden door een te vormen kieskring Hollandia, gevormd door de districten Tobati en Sentral, en één gekozen door de kieskring Manokwari, gevormd door het district Manokwari.
Zeven leden dienen te worden benoemd, waarbij gedacht kan worden aan:

1) Voor zijn naturalisatie zouden dan met spoed stappen ondernomen dienen te worden.

1. Resident Veldkamp, mede als vertegenwoordiger van de grote groep Nederlanders op Biak;
2. Mr. P. E. S. Briët, c.g. zijn opvolger als vertegenwoordiger van de Olie en de daar werkende Nederlanders;
3. de heer P. W. J. Mensvelt Beck, als vertegenwoordiger van de bij de Stichtingen betrokken belangen;
4. de heer N. van der Stoep, die als zodanig de Zending vertegenwoordigt;
5. de heer F. J. P. Ferverda, als vertegenwoordiger van de handel;
6. de heer H. G. W. Nieuwenhuis, als vertegenwoordiger van de middenstand;
7. de heer J. C. M. Bakker, als vertegenwoordiger van de grote groep ambtenaren.

c. Nitheaamsche onderdanen/niet-Nederlanders.

1. de HOBA P.P. de Kock te Sorong;
2. een vertegenwoordiger van de Chinese bevolkingsgroep.

Het spreekt vanzelf, dat dit lijstje geheel vrijblijvend is en alleen dient om de gedachten te bepalen. Het komt mij echter voor, dat het resultaat niet onbevredigend is en dat op deze wijze niet alleen Zending en Missie, maar ook de Papoea's en de Europeanen een zeer gewogen vertegenwoordiging verkrijgen.

Het echter zijn ook nu nog een aantal wettelijke voorzieningen nodig. In de eerste plaats dient het bepaalde onder lid 9 van artikel 72 als volgt gewijzigd te worden:

" De in het 4de

"De in het 4de lid vermelde zetels worden vervuld middels benoeming
" door de Gouverneur".

In de 2de plaats zullen de Overgangsbepalingen met 1 of 2 punten dienen
te worden uitgebreid, te weten:

7. Indien een Nieuw-Guinea Raad wordt ingesteld, kan gedurende de eerste
" twee jaren van zijn werkzaamheid worden afgevoerd van de data genoemd
" in de artikelen 83 lid 2, 114 en 117 lid 1 sub 3°"

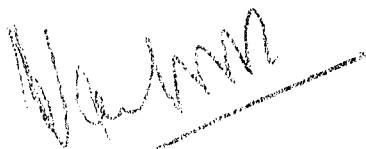
8. Bij ordonnantie kan een regeling worden getroffen voor de instelling
" van een college van gedelegeerden samengesteld uit de in of nabij
" Hollandia woonachtige raadsleden, welk college buiten de zittingspe-
" rieden van de Raad de aan de Raad opgedragen taken vervult, waarvan
" de afdoening naar het oordeel van de Gouverneur niet kan worden uitge-
" steld tot de eerstvolgende zitting van de Raad."

Het onder 7e genoemde punt acht ik van groot belang, omdat te voor-
sien valt, dat met deze data in het begin nog moeilijkheden ondervonden
zullen worden.

Ten aanzien van het onder 8e genoemde decideratum heb ik een min-
der uitgesproken mening; het lijkt mij echter wel gewenst het een punt
van overweging te maken.

Ik zou het op prijs stellen over deze gedachten in de traede in
september te houden Raadsvergadering nader met U te beraadslagen.

De Gouverneur van Nederlands-Nieuw-Guinea;

J. VAN BAAL.

k.c. Mailrapport.

Vergezeld van afschriften van de brief van de Directeur van Binnenlandse
Zaken dd. 7 april jl. no. 798/AL/Vertr., met de daarbij behorende bijlagen e.
afschrijftax van de brief van eerder genoemd diensthoofd van 7 aug. jl. no.
1744/AL/Vertr. met bijlage.

Verwezen wordt mede naar het verslag van de Vergadering van de Raad van
Diensthoofden van 1 mei jl.

Z

Directie Nederlands-Nieuw-Guinea.

Memorandum

Nieuw-Guinea-Raad

Beknopt overzicht van de voorgeschiedenis.

Voorlopig verslag
ontwerp van wet
bevestiging BNG.

In het Voorlopig Verslag op het ontwerp van wet tot bevestiging van het Besluit Bewindingsregeling Nieuw-Guinea (zitting 1950-1951, Ond. 1710, nr 5) werd door verscheidene leden opgemerkt, dat de Nieuw-Guinea-Raad van de aanvang af zó diende te zijn samengesteld en zulk een centrale plaats in de staatsbouw diende te verkrijgen, dat de bevolking dit als haar eigen instituut ziet en erkent. Deze waardering zal aan dit college nimmer ten deel vallen, indien het overeenkomstig artikel 72 van het ontwerp wordt ingesteld. Aan de autochtone bevolking diende naar hun oordeel een overwegende plaats te worden toegekend, opdat het inderdaad een raad van en voor het volk zou worden. De onderscheiding tussen inheemse - onderdanen - niet - Nederlanders, onderdanen - Nederlanders en uitheemse-onderdanen-niet-Nederlanders zou naar hun oordeel beter kunnen ^{ver} vallen, terwijl de verkiezing zou moeten geschieden op een wijze, die meer in overeenstemming is met de structuur der inheemse samenleving.

Nota's De Waal
20 november 1951
en 7 januari 1952

Dit onderwerp is destijds besproken met Gouverneur Van Waardenburg, die het vervolgens in studie heeft gegeven aan de Heer De Waal.

Deze heeft daaraan voldaan in een nota van 20 november 1951, uitgewerkt in een nadere nota van 7 januari 1952.

Als algemeen bezwaar tegen de bestaande regeling werd daarin naar voren gebracht, dat zij - zonder nauwkeurige overweging van de maatschappelijke structuur der bevolking - niettemin een zeer gedetailleerde onlijning en uitwerking geeft aan de Nieuw-Guinea-Raad. Men heeft blijkbaar teveel de regeling voor Surinamé - waar de

- structuur -

structuur van de bevolking geheel anders is - en die voor de voormalige Volksraad tot richtsnoer genomen. Een splitsing van de kiezers in drie groepen wordt moeilijk meer aanvaard. Bij de samenstelling van negara- en daerahraden na de oorlog is men dan ook overgegaan tot unificatie van de kiezerscorpsen.

De Bewindsregeling zou zich zijn inziens meer tot de hoofdzaken moeten beperken en meer moeten overlaten aan de wetgever in Nieuw-Guinea.

Verkiezingen zijn zijns inziens wel te houden, doch alleen ter vertegenwoordiging van hen, die een zekere minimum ontwikkeling hebben, waaraan slechts weinigen kunnen deelnemen.

Van de inwoners van Nieuw-Guinea zijn er enkele tienduizenden die enig onderwijs hebben genoten en enkele duizenden, die een schoolopleiding hebben gehad, die ongeveer gelijk is aan of uitreikt boven die welke in Nederland als minimum geldt.

Het lijkt hem niet onredelijk om een derde gedeelte van het aantal plaatsen in de raad te doen bezetten door leden, verkozen door laatstbedoelde groep.

Het invoeren van aparte verkiezingen voor meer ontwikkelden heeft zijns inziens o.a. het praktische voordeel, dat men zich in één slag kan ontdoen van de rasdiscriminatie. Men is dan af van het bezwaar, dat de Papoea, goeroe of bestuursassistent, niet zou mogen kiezen en een willekeurige gelijk ontwikkelde Nederlander, Chinees of Indonesiër wel. De vraag zal dan moeten worden beantwoord hoe ten aanzien van het kiesrecht voor meer ontwikkelden Nieuw-Guinea in bijvoorbeeld 6 of 7 kieskringen kan worden verdeeld.

Moeilijker lijkt hem de vertegenwoordiging van de minder ontwikkelden. Ten aanzien van deze groep wil hij onderscheid maken tussen belangenbehartiging en vertegenwoordiging. Zijns inziens ware na te gaan of er - en zo ja waar - streken zijn, waar men op primitieve wijze een verkiezing zou kunnen organiseren; welke van die streken van zodanig gewicht zijn dat het verantwoord is voor haar een "streekvertegenwoordiger" in de raad zitting te doen

nemen (c.q. voor meerdere streken te nemen één vertegenwoordiger) en welk kiesstelsel voor elk van die gebieden het meest geëigend is (bijvoorbeeld familiehoofdenkiesrecht; getrapte verkiezingen met verkiezing in adatsfeer van kiesmannen; primitief georganiseerde rechtstreekse verkiezingen waaraan ook analfabeten kunnen deelnemen, enz.). Ook zijn tussenvormen denkbaar (aanbevelingen, waaruit het bestuur kiest of omgekeerd).

Bij besprekingen met een aantal bestuursambtenaren e.a., te Hollandia vond dit denkbeeld echter weinig bijval. Verscheidenen meenden, dat er geen of te weinig streken zijn, waar de gewone bevolking een zodanige mate van regionale saamhorigheid voelt, dat zij in een bepaalde persoon meer dan een vertegenwoordiger van een familie, stam of dorp zou kunnen zien.

Voor de rest van de grote massa, die nog niet vertegenwoordigd kan worden in eigenlijke zin, zouden volgens de Heer De Waal enige leden benoemd kunnen worden, die in het bijzonder de belangen van de primitieve bevolking behartigen. Bij bovenbedoelde besprekingen werd de wenselijkheid geuit daarbij de adviserende raden in te schakelen voor het doen van voordrachten of aanbevelingen.

Een op deze wijze samengestelde raad zou dan uit vier soorten leden bestaan:

- a. vertegenwoordigers der meer modernen (gekozen volgens een meer modern kiesrecht);
- b. streekvertegenwoordigers voor gebieden, die niet tot de primitiefste behoren (liefst gekozen volgens vereenvoudigd kiesrecht) (bij bovenbedoelde besprekingen waren evenwel verscheidene aanwezigen van oordeel, dat deze groep diende te vervallen om de hierboven vermelde redenen);
- c. belangenbehartigers der primitieven (benoemd);
- d. benoemde vertegenwoordigers van bepaalde belangen en stromingen, die op de a tot en met c bedoelde wijzen nog niet voldoende vertegenwoordigerd zijn, en deskundigen op bepaalde gebieden van overheidszorg.

Een aldus samengestelde raad zou, volgens de Heer De Waal, althans enigermate representatief zijn, al zou zij wellicht niet aanstonds op een peil staan als voor een volksvertegenwoordiging en medewetgever vereist is.

In verband hiermede achtte hij het gewenst voorlopig met een meer beperkte competentie te volstaan (overeenkomstig die van de Volksraad in 1918), te weten de vaststelling van de voorlopige begroting en voorlopige aanvullingsbegrotingen, aangevuld met aan hem gevraagde adviezen over belangrijke zaken; verder het recht om inlichtingen te vragen. De raad zal hieraan een behoorlijke taak hebben.

De Heer De Waal heeft tenslotte aan zijn denkbeelden, zoals vervolgens besproken met verschillende bestuursambtenaren e.a., vorm gegeven in een voor-ontwerp voor een nieuwe redactie van de eerste afdeling van het zesde hoofdstuk der BNG.

Brief Gouv.
2-3-1952
nr. 790/geheim.

Bij brief van 12 maart 1952 nr 790/geh, werd deze zaak door Gouverneur Van Waardenburg voorgebracht, onder aanbieding van bedoeld voor-ontwerp. Daarbij deelde hij mede tot de conclusie te zijn gekomen, dat de raad de eerstkomende jaren ware te doen bestaan uit drieërlei soorten leden:

- a. gekozen leden;
- b. benoemde leden, die de belangen van de primitieve bevolking die niet aan de verkiezingen deelneemt, zou behartigen;
- c. benoemde leden ter vertegenwoordiging van economische of maatschappelijke belangen en stromingen op gods-dienstig en cultureel gebied of die deskundig ^{zijn} waren op bepaald gebied.

Bij dit voor-ontwerp was nog niet gerekend op een wijziging van de competentie van de raad. Hierover zou hij eerst gaarne het oordeel van de Minister vernemen. Gedacht zou zijns inziens kunnen worden aan een adviserende bevoegdheid gedurende de eerste 3 jaren en daarna geleidelijk aan medewetgeving.

Brf. Minvor 23/6-'52
nr. 5/391.

Aan de Gouverneur werd geantwoord, dat er nog gelegenheid was om bij nota van wijziging desgewenst ook een nieuwe redactie voor art. 72 BNG op te nemen. Men achtte het evenwel beter te wachten totdat na de verkiezingen (1952) een nieuw kabinet zou zijn opgetreden.

Nota W.J.Z. 10 okt.
'52.

Bij deze nota van W.J.Z. werden de voorstellen v. d. Gouverneur nader behandeld.

De Afdeling sprak daarbij als haar oordeel uit, dat nog wel geruime tijd zal verlopen voordat tot feitelijke instelling van een N.G.-raad zou kunnen worden overgegaan. Het verdiende naar haar oordeel aanbeveling eerst met de adviescolleges van de artt. 70 en 71 BNG ervaring op te doen. Men achtte het geraden om met een herziening van de basisartikelen te wachten totdat beter voor ogen zou staan hoe men de uitwerking in grote trekken wenst. In de memorie van antwoord zou een passage kunnen worden opgenomen, waarin op een mogelijke toekomstige wijziging wordt gedoeld.

Voor het geval de Minister in beginsel met de voorstellen van de Gouverneur mocht instemmen, werden de verschillende artikelen van het voor-ontwerp De Waal aan een kritische beschouwing onderworpen.

Onderschrift prof.
Pieters dd. 16 okt.
'52.

In een onderschrift sprak prof. Pieters zich uit, dat het hem niet verantwoord leek de voorstellen van Gouverneur Van Waardenburg zonder meer in een nota van wijziging te verwerken, ook omdat daarbij nog niet was gerekend op een eventuele wijziging van de competentie van de N.G.-raad.

Wanneer men de raad niet zou willen doen functioneren zonder dat ook zijn bevoegdheid onder ogen was gezien, leek het weinig doelmatig wèl reeds verandering te brengen in de samenstelling. Het kwam beter voor te zijner tijd te komen met een geheel nieuw zesde hoofdstuk. Dit zou echter niet op korte termijn zijn beslag kunnen krijgen.

Voorstellen dr.
Van Baal.

Intussen is ook overleg gepleegd met dr. Van Baal, die bij nota dd. Doorn, 25 oktober 1952, tal van wijzigingen in de Bewindsregeling voorstelde.

De geprojecteerde N.G.-raad was zijns inziens een onmogelijkheid. In de plaats daarvan stelde hij voor een wetgevende raad, bestaande uit ten minste 11 en ten hoogste 21 leden, te benoemen door de Gouverneur. Gedacht was aan een organische vertegenwoordiging door zoveel mogelijk groeperingen in de raad te vertegenwoordigen (inheemse bevolking, zending en Missie, in- en uitvoerhandel, mijnbouw, kolonisten en eventuele andere groeperingen).

Naast en achter de wetgevende raad wilde Gouverneur Van Baal een Nieuw-Guinea-Raad stellen, met uitsluitend een adviserende bevoegdheid. De leden zouden worden gekozen door de lokale adviesraden. Deze raad zou worden geraadpleegd over de begroting alvorens deze bij de wetgevende raad in te dienen, verder over andere onderwerpen, waarover de Gouverneur zijn advies zou wensen.

ta W.J.Z. dd. 30
art 1953.

De afdeling W.J.Z. achtte het evenwel niet gewenst bij nota van wijziging nog verdere wijzigingen in de Bewindsregeling aan te brengen. Het werd beter geacht eerst de parlementaire procedure af te werken en in de memorie van antwoord mede te delen, dat een herziening op enkele markante punten in studie zal worden genomen.

orie van Antwoord
werp-wet bevesti-
ng B.N.G.

Op 20 mei 1953 werd ten slotte de memorie van antwoord ingediend.

Met betrekking tot de Nieuw-Guinea-raad werd daarin vermeld, dat de ontworpen regeling van samenstelling en bevoegdheden van de raad niet bevredigt. De Regering erkende de bezwaren van een in drie groepen gesplitst kiezerscorps en achtte de voorschriften in zake de verkiezing van leden evenmin bevredigend. Ook wilde zij zich gaarne beraden op de vraag van de aan het college toe te kennen bevoegdheden. Zij zegde toe deze zaak in studie te zullen nemen, opdat te zijner tijd een meer bevredigende regeling kan worden aangeboden.

rf. Dir. B.Z. Hollandia
an Gouv. dd. 7-4-'56
o. 798/AL/Vertr.

Bij brief van 7 april 1956 bood de Directeur van Binnenlandse Zaken te Hollandia de Gouverneur een concept aan van een ontwerp van wet tot wijziging van Overgangsbepaling 4 van de Bewindsregeling. De strekking daarvan was bij wijze van overgang een wetgevende raad in te stellen, aangezien er een toenemende behoefte zou worden gevoeld aan enige medezeggenschap van het niet-ambtelijke element der samenleving bij de behartiging van de overheidstaak, ook op centraal niveau. Door de Gouverneur in overeenstemming met deze wetgevende raad zouden de ordonanties worden vastgesteld, zolang de N.G.-raad zijn werkzaamheden nog niet zou hebben aangevangen. De wetgevende raad zou bestaan uit een aantal ambtelijke en een aantal niet-ambtelijke leden, te benoemen door de Kroon.

rapport commissie uit
de Raad van Dienst-
hoofden.
aug. 1956

In de vergadering van de Raad van Diensthoofden van 1 mei 1956 werd door de Gouverneur een commissie ingesteld met de opdracht aan de hand van de in die vergadering gehouden besprekingen een rapport op te stellen omtrent de instelling van een wetgevende raad. Dit rapport werd op 7 augustus d.s.v. de Gouverneur aangeboden.

Genoemde commissie was van oordeel, dat medezeggenschap van het niet-ambtelijk element bij de behartiging der overheidstaak op centraal niveau gewenst was, doch niet beperkt tot de vaststelling van ordonanties, maar zich uitstrekkende tot alle verrichtingen, die de B.N.G. aan de N.G.-raad opdraagt. Een zo eenvoudig mogelijke oplossing achtte zij hiervoor gewenst.

Tegen instelling van een wetgevende raad als door Dir. v. B.Z. gedacht bestonden naar haar oordeel verschillende bezwaren. Het zou nodig zijn deze raad afzonderlijk in de B.N.G. te regelen. Ook al zou men dit doen in de vierde overgangsbepaling - een haars inziens wel zeer onelegante oplossing - dan zou men toch nog vele bepalingen van de N.G.-raad op de wetgevende raad van toepassing moeten verklaren.

De commissie gaf de voorkeur aan een uitbreiding van de Raad van Diensthoofden met zes leden, wanneer hij de functies van de Nieuw-Guinea-raad uitoefent. Deze uitbreiding zou tot stand kunnen worden gebracht door aanvulling van de vierde overgangsbepaling. De aanvullende leden zouden moeten worden gekozen op grond van hun persoonlijke geschiktheid, niet op basis van vertegenwoordiging, waarbij evenwel het aantal inheemse leden (die de Nederlandse taal moeten verstaan en spreken) niet in het niet mocht verzinken in vergelijking met het aantal uit de Nederlandse bevolkingsgroep. Deze laatsten zouden moeten worden gekozen buiten de kringen van Missie en Zending, aangezien deze zelf een belangrijk deel van de taak, waarvoor de overheid krachtens de B.N.G. verantwoordelijk is, uitoefenen.

De commissie liet ook haar gedachten gaan over de personen, die eventueel voor een keuze in aanmerking zouden komen. Zij kwam daarbij (in meerderheid) tot de conclusie, dat slechts twee Papoea's geschikt zijn n.l. N. Jouve en F.J.S. Rumaimum. Een derde, katholieke, Papoea uit het Zuiden achtte zij wenselijk, doch zij heeft geen geschikte kunnen vinden. Een persoon van keiese of andere Indonesische landaard leek haar niet gewenst.

Als in aanmerking komende Nederlanders worden door de commissie genoemd:
R.G.M. Nieuwenhuis (of J.G. Geval), K.A.R. Foerster, E.F. Sikman en D.Th.A.A. Roest (of ir. L. Boos).

Aan het slot van haar rapport vroeggenoemde commissie zich evenwel af of, in verband met de reacties op de Oproep der Generale Synode en uit internationale overwegingen (toetreding van nieuwe Aziatische en Afrikaanse landen tot de UNO en de goodwill die de reizen van Soekarno heeft opgeleverd) haar conclusies niet reeds door de feiten waren achterhaald. Zij meent van wel en acht daarom een verdergaande stap gewenst.

Zij meent daarom, dat het aanbeveling verdient te overwegen of niet de tijd gekomen is op korte termijn een Nieuw-Guinea-Raad in te stellen. Slechts een representatief college, hoe voorlopig van constructie ook, zal naar haar oordeel met enig gezag zijn stem kunnen laten horen. Zij meent, dat niet langer is vol te houden, dat de Papoea over de gehele linie nog niet rijp zou zijn voor zulk een instelling.

Brf. Gouv. aan Raad
v. Diensthoofden
dd. 7 sept. '56
no. 4250/geh.

Bij brief van 7 september 1956 bood de Gouverneur het rapport van genoemde commissie aan de Raad van Diensthoofden aan, met het verzoek dit te bespreken.

Daarbij komt de Gouverneur eveneens tot de conclusie, dat een wetgevende raad als door de Commissie projecteerd niet bevredigend zal zijn, en het daarom aanbeveling verdient om zo goed en zo kwaad dat gaat, toch maar een Nieuw-Guinea-Raad in te stellen.

De Gouverneur heeft overwogen waartoe zulk een instelling bij gebruikmaking van art. 72 lid 6 en wijziging van lid 9 zou voeren en meent, dat op deze wijze een veel meer aanvaardbare samenstelling van de N.G.-Raad mogelijk is dan bij de vorming van een Wetgevende Raad.

Ter toelichting geeft de Gouverneur een lijst van mogelijke kandidaten.

Er blijven echter enkele wijzigingen van de Bestuursregeling nodig, met name van art. 72 lid 9 en een aanvulling van de overgangsbepalingen.

De betrekkelijke stukken zijn in handen gesteld van de Commissie, welke tot taak heeft het ontwerpen van een schets van een nieuwe staatsregeling voor Nederland-Nieuw-Guinea.